

*Анотація***Талан М.В. Контрабанда за кримінальним правом Російської Федерації.**

– Стаття.

У статті аналізуються положення Митного та Кримінального кодексу щодо відповідальності за контрабанду. Порівнюється склад злочину за контрабанду у Митному та Кримінальному кодексах Російської Федерації.

Ключові слова: контрабанда, кримінальна відповідальність.

*Summary***Talan M.V. Contraband under the criminal law of Russian Federation.**

– Article.

In this article the author analyzed position concerning with responsibility for contraband in Customs and the Criminal code. It was compared crime structure for contraband in Customs and Criminal codes of the Russian Federation.

Key words: illegal trafficking, criminal responsibility.

УДК 343.9.2

В.О. Навроцький

ПАРАДОКСИ ВІТЧИЗНЯНОЇ “БОРОТЬБИ” З КОРУПЦІЄЮ

Боротьба з корупцією – незмінне гасло всіх без винятку вітчизняних політиканів, і об’єднаних у партії та блоки і таких, які виступають одноосібно, як тоді, коли вони перебувають при владі, так і коли “перебиваються” в опозиції. Обіцянки відтяти голову цій гідрі поєднуються з ініціативами, які втілюються у концепції (їх Україна за часи незалежності отримала вже дві), плани заходів, дорожні карти, а інколи і законопроекти. Підготовкою останніх найбільше опікуються (у цілком цивілізованих формах – перекладу зарубіжних законів, залучення іноземних фахівців, організації обговорень тощо) посольства деяких зарубіжних держав. Вряди-годи все це виливається у зміни та доповнення до нормативно-правових актів. Так сталося і з антикорупційними законопроектами, які готувалися і активно обговорювалися в Україні кілька років тому.

Коли ж про них (як і про негативні висновки провідних вітчизняних юридичних інституцій) вже призабули, 11 червня 2009 р. Верховна Рада прийняла три антикорупційні закони – “Про засади запобігання та протидії корупції” №1506-VI, “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення” №1508-VI та “Про відповідальність юридичних осіб за вчинення корупційних правопорушень” №1507-VI. У прикінцевих положеннях кожного з цих актів було передбачено, що вони набирають чинності з дня опублікування, проте вводяться в дію з 1 січня 2009 р.

Наприкінці ж 2009 р. Верховна Рада ухвалила перенести введення в дію цих законів на 1 квітня 2010 р., а згодом і на 1 січня 2011 р. За цей час, очевидно, має бути прийнято рішення також щодо конституційного подання Верховного Суду

України, в якому поставлене питання про невідповідність Конституції України цілого ряду положень вказаних законів. Не чекаючи рішення вищого органу конституційної юрисдикції, самі народні депутати почали вносити законопроекти про внесення змін до нещодавно прийнятих ними антикорупційних законів, які набрали чинності, але не введені у дію. Примітно, що один із таких законопроектів зареєстрований у Верховній Раді України 31 грудня 2009 р.

Так чи інакше, рано чи пізно, хай не в попередньому вигляді, а з врахуванням певних змін антикорупційні закони, прийняті влітку 2009 року, таки наберуть чинності і будуть введені в дію (якщо автори відповідних формулювань здатні пояснити різницю між цими поняттями). Тому виникає питання про те, чого слід очікувати від цього, чи обґрунтовані сподівання на принаймні скорочення рівня корупції, викорінення найбільш одіозних її проявів?

Ознайомлення з черговими потугами законодавця щодо вдосконалення заходів, спрямованих на протидію корупції, оптимізму не додає. Більше того, є підстави стверджувати, що нормативно-правова база в цій частині погіршилася, оскільки з'явився цілий ряд нових суперечностей, неясностей, інколи – відвертих нісенітниць. Про них достатньо говорять фахівці, причому, намагаючись бути почутими, звертаються не лише до колег-юристів, але й до широкої громадськості, оприлюднюють свої міркування через суспільно-політичні видання. Але головне, як видається, не в якості антикорупційних нормативно-правових актів, а в тому, що зберігаються парадокси, пов'язані з їх застосуванням. Їх виділення і хоча б стисла характеристика допоможе зрозуміти, чому ж, величезні зусилля не увінчуються результатом, чому сучасна Україна стає все більше корумпованою.

Перший із таких парадоксів полягає в тому, що боротьбу з корупціонерами повинні вести самі корупціонери. Відомо, що рівень корумпованості правоохоронних органів куди вищий, ніж інших елементів суспільної системи. Зворотне стверджують самі працівники цих органів, їх близькі та ті, хто їх утримує (мається на увазі не офіційна платня). У корупціонерів всіх мастей добрим тоном вважається мати “свого” високопоставленого міліціонера, прокурора, суддю, які покликані стати на перешкоді потугам посполитих, що шукають управу на корупціонерів. Тож важко чекати, що завдяки зусиллям наскрізь прогнилих державних структур можна досягти будь-яких зрушень у протидії корупції. Професійні борці з корупцією здатні лише її продукувати та потурати іншим корупціонерам. Давно відомо, що ворон ворону ока не виклює...

Другий парадокс – система корупції зміцнюється за рахунок жорстокого внутрішнього і зовнішнього відбору кадрів. Вона немилосердно відторгає тих, хто їй чужий, хто вільно чи невільно рве корупційні ланцюги. А кадри правоохоронних органів (вони ж репресивні, коли йде мова про пересічних громадян) формуються за рахунок далеко не кращих випускників навчальних закладів (кращі ідуть у сферу бізнесу); протекція і хабар (а отже корупція) лежать в основі комплектування таких органів, найкращі перспективи просування по службі мають конформісти, ті, хто демонструє особисту відданість.

Третій парадокс – корупція інтернаціональна, їй зовсім не перешкоджають міждержавні кордони, а навіть сприяють. Дія ж і законів, і компетенція правоохоронних органів обмежена національними кордонами. Чи не кожна держава надіється, що іноземна корупція – це не її проблема, фактично не втручається у діяльність своїх громадян та організацій, які займаються підкупом іноземних чиновників.

Четвертий парадокс – протидіяти корупції покликані органи, побудовані за територіальною ознакою, відповідно до адміністративно-територіального поділу держави. В той же час корупція найкраще зорганізована за цією ж ознакою – усім відомо про місцеві клани. Очевидно, що ядро корупційної системи держави перебуває у її столиці. Там же розташовані і головні покровителі корупціонерів. То чи варто дивуватися тому, що до відповідальності за корупційні правопорушення в Україні майже без винятків притягують найдрібніших чиновників. За їх рахунок формуються сумнозвісні “показники”. У цілому доводиться констатувати, що протидія корупції в Україні лише імітується.

П’ятий парадокс – всі антикорупційні заходи в Україні призводять лише до посилення корупційного тиску. У розмір хабара закладається ще й плата за ризик. Тому найкращим антикорупційним заходом буде відсутність будь-яких заходів, або ж, навіть усіляке сприяння корупції (що і має місце зараз в Україні). Тоді, врешті-решт має спрацювати закон “заперечення-заперечення”. Слід довести ситуацію до повної неможливості “низів” – тих, на кого покладається корупційний “оброк” терпіти наругу, піднести ставки хабарів до таких висот, коли вигідніше намагатися діяти за законом, ніж намагатися його обійти корупційним шляхом.

Шостий парадокс – корупція компенсує недоробки державних органів, вносить елементи організованості і порядку в багато сторін життя суспільства, зовні респектабельна. Тому її існування часто не усвідомлюється як зло. Можна назвати кілька десятків факторів, які роблять корупцію вигідною не лише корупціонерам. У сучасному суспільстві багатьом створюють проблеми не корупціонери (з ними завжди можна домовитися, мова йде лише про ціну питання), а “білі ворони”. Останні створюють нездоланні проблеми навіть для тих, кого прийнято іменувати жертвами корупції.

Далеко не кожний розуміє, що, сплачуючи за кожний кусок хліба, будь-хто із нас сплачує і корупційний “податок”. У корупції є свої ідеологи, захисники, кожний більш-менш радикальний крок у цій сфері суспільством зустрічається насторожено. У цілому це виливається в те, що всі заходи (концепції, програми) протидії корупції здійснюються за правилом: “Як би все змінити так, щоб нічого не помінялося”. У цілому доводиться стверджувати, що українське суспільство ще не доросло до усвідомлення необхідності викорінення вказаного явища, українцям ще не залили сала за шкіру...

Сьомий парадокс – корупція ставить себе понад законом, мораллю, порядністю, а протидіяти їй вимагають із дотриманням засад законності. Відома теза – корупції у цих стінах немає, бо нікого не притягли до відповідальності за корупційні дії... Свідомо чи несвідомо викривлене поняття презумпції невинуватості...

ватості, таємниці особистого життя, інших правових гарантій чи не найкращий захист корупціонерів.

Перелік парадоксів у сфері протидії корупції можна продовжувати і продовжувати.

Загалом же можна констатувати, що найбільш ефективними заходами у протидії будь-якому негативному явищу є заходи неординарні – парадокси сучасної протидії корупції слід долати, створюючи інші парадокси. І, звісно, долаючи ті, які вже існують.

Анотація

Навроцький В.О. Парадокси вітчизняної “боротьби” з корупцією. – Стаття.

Виділення парадоксів антикорупційної боротьби і хоча б стисла їх характеристика допоможе зрозуміти, чому величезні зусилля не увінчуються результатом, чому сучасна Україна стає все більше корумпованою.

Ключові слова: корупція, відповідальність.

Summary

Navrockiy V.O. Paradoxes of domestic “fight” against the corruption. – Article.

Allocation of anticorruption struggle’s paradoxes and their short characteristic will help to understand why the huge efforts do not crown any result and why the modern Ukraine becomes more and more corrupted.

Key words: corruption, responsibility.

УДК 343.359.36343.575

Н.А. Мирошніченко

УГОЛОВНО-ПРАВОВАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА КОНТРАБАНДУ НАРКОТИЧЕСКИХ СРЕДСТВ, ПСИХОТРОПНЫХ ВЕЩЕСТВ, ИХ АНАЛОГОВ И ПРЕКУРСОРОВ

Наркобизнес является одной из форм организованной преступности, который не ограничивается территориальными границами одного государства. Наркоторговцы находятся в постоянном поиске новых территорий для создания рынка сбыта наркотических средств, психотропных веществ, их аналогов.

Социальная незащищенность в государстве, политическая и экономическая нестабильность, падение моральных ценностей, все это порождает преступность. Кроме того, геополитическое расположение Украины способствует тому, что через ее территорию проходят пути по доставке наркотиков из стран как ближнего, так и дальнего зарубежья. Наркотические средства и психотропные вещества контрабандным путем пересекают границы Украины.

Украина ратифицировала Конвенции 1961, 1971 и 1988 годов [1], таким образом, присоединилась к международному сообществу государств по борьбе с незаконным оборотом наркотических средств и психотропных веществ.